

11
Saneu ningúts a la terra flamenca
los honres de la terra catalana. oridats
pel ressó de nostres festes artísticas.

Si això' nos dir que es fort lo vetó
d'aquies cant de l'ànima flamenca,
Sanchs que ha arribat a tan Mungo-
nas terres, tanche' nos dir que lo nostre
poble te ben auertat las orellas de
l'ànima, y que sent las expressions
del art per Mung que esclateu.

Si uorathes tenir a las frontores
flaves, y manchen vostres camps, vos-
tres carrers, nostres idees, vostres arts,
seus conuencut, per tot l'Europa;
uorathes, encare que tinguem lo
nostre Pirineu altu per extremitat,
no estem pas barats a la vida nova,
per que nostres encantanyes son tan-

be' Terra qu'culagne la nostra àvina
y desde' ls ciutats y pòbles de nostre Montany
y Montserrat, y desde las crestorias dels
muntanyes Pirineus, sentim los aires
del Vent, purificats de tota baixa
baixa.

Per això nos hem sentit: Oh
flamencs! Per això hem vingut
portant en l'àvina un sentiment
y una idea

Vorathes, tenim una Terra vostra,
una llengua, una missió, una fun-
ción, una arquitectura: tota una
àvina vostra, que sabem conservar
ben verge y que hem conseguit vèrtres
respectar. ~~Vorathes som flamencs~~
~~seuse, per de deixar béstres belgas.~~

Dauchs, vorathes tenim també
una àvina catalana y una Terra cata-
lana: tenim llengua vostra, la literatura

poesia ben nostra, una musica ben
caracterizada que fa las nostres deliquies.

També nosaltres volem que sigui
respectada la nostra veu i ~~També~~
~~sentim la caudició de que podrem ser~~
~~atalans, sens dirar d'esser catalans.~~

y com la musica vol una veu que
canti y un cor que l'entini; també
nosaltres tenim qui canta y que ent-
ma ab memorament la nostra veu-
ria, qui entina la nostra patria y l'afanya
per fer la gloriava.

Poscu devant de tot al Orfeo'
català, al quim representem en
aqueix acte.

L'Orfeo' català' es una institució
municipal cantada fuda base de la
associació de protectors y cantors. Los
protectors arriben avuy a 1400.

Los cantors son mes de 180. repartits
en tres seccions: homes, senyoretas y nens.
Cap Sells pervenir a restitucio' pel seu tre-
ball, ans al cantari, pagau com los pro-
fessors.

Avans d'entrar cap element en la
massa coral es preparat ab estudis de
solfeig y vocalisacio'.

Lo treball es constant. Lunde ven-
prem hi ha cursos parcials, y dos dies a
la setmana cursos de conjunt general.
Pilha ben intimada del Orfeo es la Capella de Sant Pere. ^{San.}

Perque la presentacio' de l'Orfeo, oc-
ulta nostre, parte la recomanacio' mes
entimada en aqueix lloc, abant tan-
s'ha pagut ~~apenas~~ envers lo cant-
pla, hem de dir vos que no sotraem
la Capella, sino fins l'Orfeo canta lo
cant lo cant gregoria, baix la tradicio'
que avuy en dia menys la gran,
la malhada Escola de Solsona.

A las Jglecias no ya que dir ho, mes.

capella

2/ tauler en los concerts pel grau públic
ja en sales, ja en teatres, l'Orfeo ha
fet sentir y ha fet admirar y aplaudir
aleluyas y graduals de cant gregorià.

~~Veure que ha arribat a salvar en
temps de buaresma concerts complets
de missa sacra, seguint la sala ple-
na de gom a gom, sigui pels seus pro-
tectors, sigui en dia d'entrada general.
En aitals concerts si canta com a obra
capital d'una missa completa.~~

Per aquells canvis, ja s'ha pot ben
dir que avuy en dia l'Orfeo Català
y la Capella de Sant Felip i Neri, san-
tas que portadas per son incommensurable
director En ~~Antoni~~ Lluís Millet,
de quins tant orgullosos exten, culai-
ran la missa religiosa dels grans,
dels immortals mestres espanyols dels
sigles XVI y XVII dels Financiers culta

Si; perquè canten ab la fe, ab lo recullim-
ment. Ab lo caudat; harto ab accens de
discrepancio' las obras classals del mes
huria dels missals religiosos, del gran
Victoria, repetim la missa "Oh quam glo-
riosum est", los dos Requiem a quatre y
a sis veus, repausons y motets. Aisí
la nostre gent han pogut conuenir y fets
organismes sentir lo Libera me so-
lune" ab que acaba la missa a sis veus,
~~quin atabament ha sigut per la seva~~
~~magnitud comparat al "Requiem" de~~
~~la Missa del Papa Marcel·lo.~~

Morales, lo grandiosissim y harto
fremendo Morales, es tambe havrat en
nostres programes y cantos, ab la seva
missa Guerrero com partanibus "y
sobretot ab lo motet "Gloriosum
in melius", que cauou tot l'esperit.
~~Guerrero, ab la seva solue y altres~~

meitats; Jines Perez, als lo ~~Benedictus~~, y al-
tres y altres s'au la nostra tasca de noves
horas.

¡Ah! Mes novatres que 'cortinuen
en tan gran manera las nostres coras y
que teniam un devancer en lo
meient nostre En Felip Pedrell, que
a Madrid y a l'Exposiçio fa altissim
honor a la rassa catalana, heu pagut
restaurar la memoria d'un gran can-
cionista catala del segle XVI, En Joan
Bredius, de la Sen d'Orgell cantant
un Madrigal: "Sagets qu'amor tira
y guisa de la verge", escrits en dos
originals en lletre catalana, y que
encara may s'heu arribat a publi-
car impresos.

Lo mestre Pedrell los va descobrir
de l'Exposiçio d'un manuscrit y l'Orgue

Presenciis de exar l'uniche interprete
que 'ls ha fet sentir en los temps moderns.

Lo madrigal es d'una elegancia y d'una
intenció tan aristocráticas que semblen
propies d'una Cort voluptuosa. Los
Gaigs de la Verge son d'una ingenuitat
cucantadora. Una y altre obra mon-
trou una alçaria de civilitació artís-
tica que pot ser singu pagués esperar
trobar en un català d'aquells temps.

Mes no cregueu que nosaltres entiguem
tanta a l'obra vostra: no.

Lo monumentat Palestrina ens es
familiar. Ha arribat a vulgarisarse
tan la *Missa del "Papa Marcello"* que lo
públic no entén capteut si en lo progra-
ma no hi veu un tros d'altre de la
colossal obra del mestre italià. Sobre
tot lo *Credo* que l'*Orfeo*, portant las
veus blanques de las nayas, canta ab un

3/ entusiasme que 'arriba fins al paroxis-
me al ésser al "Amen".

Nosaltres no podem ponderar la ex-
celsió. Preguntem al amicent mestre
Mr. Bordes que li va semblar quan
la va sentir.

¡Ja! tenim ben cançut lo nostre
Rolant de Lassus! no sotraient pels
seus motets; sino' per l'Obra "l'Oh qui
bon eco!" que canstàtix un bell
bijaú dels nostres programms.

~~J. B.~~ Bach. Jorquin de Pres. Haydn,
Händel, Mozart. Cesar Franck, Ber-
lioz, Bordes. San Pau de nostres can-
cents. De Berlioz hem cantat lo
"gran Requiem" per cor y orquesta.

Que Bordes va canstarnos, sedicantus
lo Dialecte espirituel "Dausine Puer
meus." y encara no he pogut parlar dels

nostres estimadíssims companiers Savay

Vau al cap los mestres Nicolau, Millet
en la missia polifònica religiosa. Es
ben freguèc encara lo triaup que acaba
d'obtenir En Nicolau ab lo seu "Divin
Dres Sant"

Tampoch nos he parlat de la nostra
missia popular.

~~Lo~~ Lo folk-lore musical
català es verament maravellós. Si no'n
paguemun dir res mes de l'Àlbum ca-
talà en tindríem prou ab lo que
la cantau las cançons populars. Rem-
mida ab amor filial rau avuy lo
pau mes puríssim de las melodias
campaniques

Ja varem tenir un precursor en
aquells cançons en lo inolvidable
Clavi fundador dels Orfeons d'obres
catalanes. Les seves obres inspirades

Se en los cantos populares, en las que's des-
criben versos paisajes de la nostra terra,
son cantados por l'Orfeu ab enamorament.

Ara, ya no's arriba a concebir
un camparitar que's vulgui tenir per
catata que no s'inspira en las canciones
populares de la nostra terra.

Nikkel y Nivola, no hi ha que
dirho: Vives, Noguera, mas y Lina
cant, morena. Jay y altres y altres
son ya un batallo que van a can,
guistat la gloria per la unificacio
catatana.

Beniu de saber, meutres tan, que
los nostros poetas ens fornecient de
poesias que per si mateixas ya cantan
las hermanuras de nostre patria, los
sentiments de nostros cors. Ben tristos
que esten, ara can ara, que un perdut

nostre general pacta Mosses Jauito
Vordaguer que havia d'auir
a nostres cauts. L'Orfeo catala li
va fer los funerals artisticos mes apro-
piats que's puguin pensar. Va cantar
en lo Cauent d'auit a sa memoria
lo Requiem a dos veus de Victoria,
Sepres camparicians modernas ab Me-
tra del nostre gran pacta qui acaba-
vam de perdre.

L'Orfeo catala ha pogut cantar
la Nouena Suifania, un cor a setze
veus de Ricart Straus; "Cap al tart"
y las obras camparicians y d'extror-
dinaria dificultat d'En Janveguin
"La Batalla de Marignan y "Aue-
Maria." Ha cantat lo Causagrado
del Sant Graal, de Wagner; la Plauta
magica, de Mayar, y obras de Schuman
Mendelssohn, Grog, Brahms, Grandy altes

He Sababar.

L'Orfio català ens ha curesat per
saviar als flamencs y a l'Escola Can-
torum una abraçada de germanor
artística, y sobre tot a apendre
de nosaltres que ten pociu ensenyar-
vos.

Lo que'm pagut capir de vostres
lletres sobre la Cant. gregoriana s'han
fet nostres penyes mes preuades
que'ns importarem a cara nostra

Nosaltres som felixos d'haver
pagut per sentir la vostra lleugua
^{algueix honorable}
~~en la vostra enseny~~ Cançons.

Vos donem grans mercis per
nostre acolliment: Bruges y Bar-
celona tenen de de avuy me ressembl
de mes, per continuar

nostre geni al poeta. ~~Morales~~ Jacinto
Vordager que havia canat ainsina
a nostres cants. L'Orfeo catala li
va fer los funerals antititols mes apre-
piats que 's puguin pensar. Va cantar-li
en lo ~~Cançó~~ Cançó canat a sa memoria
lo Requiem a dos veus de Victoria y
Supres camparicions ~~modernes~~ de Me-
tra del nostre gran poeta qui acaba-
vam de perdre.

L'Orfeo catala ha pogut cantar
la Nouena Sinfonia, un cor a setze
veus de Ricart Straus; "Cap al tart"
y las obras campliadissimas y d'exten-
sionaria dificultat d'En Jannequin
"La Batalla de Marignan" y "L'au-
lada." Ha cantat la Causa gracio
del Sant Graal, de Wagner; la Plauta
magica, de Mayar, y obras de Schumann
Mendelssohn, Grieg, Brahms, Brandy, altres

He Sabar.

L'Orfè català ens ha curat per
samar als ~~franciscans~~ y a l'Escola Cau.
Tantum una abraçada de germanor
artística, y sobre tot a ~~apendre~~
de varietats que tenen padir en creure.
nos.

Lo que'n pagueu capir de nostres
Missals sobre lo Cant gregorià seran
les nostres penyes mes preuades
que'ns emportarem a casa nostre

Nostres sou felissos d'haver
pagut per sentir la nostra ~~llengua~~
~~deu~~ ^{algunes} honorable
~~en la nostra terra~~ ^{Cançons}.

Vos donem grans merces per
nostre deu ~~lliure~~: Brugers y Bar-
celona tenen de de arribar ~~me~~ ^{me} ~~ressembla~~
de mes, per ~~continuar~~

11
Som níegut a la terra flamenca
los homes de la terra catalana, exidats per
vergo' de nostras fentas artísticas.

Si així vos dir que es fort lo vergo'
de aqueis cant de l'èssima flamenca,
dauets que ha arribat a tute Munguanyas
tomes, també vos dir que lo nostre poble
te ben subortas las orellas de l'èssima
catalana, y que sent las explosions

2/
Del art per l'uni que's esclatui.

Si nosaltres ténim les prauentes plaus
y ~~est~~ s'encampem nostres camps, nostres
camins, nostres arts, nostres idees ^{seus segues ament} per
tot l'Europa ~~seus camins~~, nostres, encor
que tinguem la nostre Província atura,
per interuicity, no extem pas barrats a
la vida nova, perquè nostres montanyes
son també terra que culayre la nostra
ànimio y serve'l ciues y pichs de nostres

~~Montseny~~
~~Montseny y mausemat, y desde la mer-~~
~~tería del maldonado Pinney~~ sentan
 los aires del Vost, purificats de tota
 boya baixa.

Per això vos heu sentit; Oh plaument!
 per això heu vingut, y heu vingut per ten-
 ue l'únic me sentiment, una idea.

Vosaltres teniu una terra vostra, una
 llengua ~~vostre~~, una ~~religiosa~~ ~~religiosa~~ una pintura
~~vostre~~, una arquitectura ~~vostre~~, tota una

21/

à l'âme ~~de~~ votre, que sache conserver
bien votre, & que bien s'acquiesse à vos respects.
Vostres sont flamands, d'une dévotion
S'exprimer belgas

D'un côté vosseins de l'autre une
âme catalane & une terre catalane;
de l'autre l'âme de l'autre, l'âme de l'autre;
une passion de l'autre, une mission
bien caractérisée que fa les vôtres dévotion,
de l'autre vosseins de l'autre que s'acquiesse
de la votre à l'âme, & de l'autre de l'autre

la convicció de que podem ser catalans sense
deixar d'esser espanyols.

I com la música vol una veu que
canti, y un cor que l'entri; també nosaltres
tenim qui canta y qui entina ab mansua-
ment la nostra música; que intimen-
ta la nostra patria, i s'afanya per per la
gloriosa.

Posem devant de tot al Orfeo ca-
talà, al quin representem en aquest acte.

~~L'Orfeo català que ha portat ja les seves~~
Li ha ben entimada del Orfeo la Capella de Sant Felip.

6.
L'Orfeo té
la capella de
sant pelip. Peni

dirigida com a l'Orfeó Català. Té los cantors de Sant Jervasi.
L'Orfeo Català es una institució musical consti-
tuïda baix la base de la Associació de protectors
y cantors. Los protectors arriben avuy a 1400.
Los ~~cantors~~ cantors son mes de 180 ^{repentits} ~~dirigits~~

en tres seccions: homes, senyoretas y nens. Cap
d'ells per arbeiro remuneració pel seu treball,
aus al cantant pagau com los protectors.

Avans d'entrar cap element en la marxa
coral es preparat ab estudis de solfeig y vocali-
zació. Lo treball es constant. Cada vespre hi ha
cursos parcials, y dos dies a la Setmana si conjunt
general.

7
~~Perque somenente a tenir una escola~~

Perque la presentacio del Orfeó Suauet
vostre part la recomanació mey estimada
en aqueix Ganyes, about tan o' la pagut
a premedrar sempre lo cant pla, heu de
dir vos, que aigui l'Orfeó Català, com he
no solament la Capella, sino fins l'Orfeó,
l'auta ~~musica~~ lo cant gregaria, baix
la tradició que avuy en dia ensenya la
gran, la cuatrada, escola de Soler i
A l'Orfeó no ja que dir ho, mey

també en los concerts pel gran públlic,
 ya en sales ya en teatres, l'Orfeo' ha
 fet sentir, y ha fet admirar y aplaudir
 aleugars graduals ^{de cant gregorià.} ~~de cant pla.~~

Una, que ha arribat a durar en temps
 de quaranta concerts ^{complets} ~~complets~~ de missi-
 ca religiosa, pegant la Sala plena de gent
 a gaudir, y sigui pels seus socis protectors
 y sigui en sia Sestrada general. En aitals
 concerts si cantats ~~una~~ ^{una} a obra capital
 una missa completa.

9
Per aqueix canvis.

Jai's pot ben dir que avuy en dia ~~seu~~
l'Orfeo Català, la Capella de Sant Jeliç
Neri ~~seu~~ les que portades per son incausable
Director En Lluís Millet, se quien tant
orgullosos intem, ~~bonos~~ culassau lo
nuisica religiosa dels grans, dels immortals
meutres, En paquols dels sigles XVI, XVII
dels Principals fulla.

Esperque cantau ab lo fe, ab al recu-
lliment, ab lo cançol, hasta ab avuy de
desesperació las obras colonials del mes humany

Sels missals religiosos, del gran Victoria,
 repetiu la missa "Oh quam gloriosum
 est" los dos Requiemus, la Quarta y a
 sis veng, los Repauesos y motets. Així
 la mateixa gent han pogut conmovre y fins
 ergar-se sense sentir lo "Libera me Domine"
 ob que acaba la Missa a sis veng, quin
 acabament ha sigut per la seva magnitud,
 comparat al ^{l'amen} ~~duet~~ de la missa del
 Papa Marcelo.

Marçals, grandiosissims y truenco

II

també es haurà en nostres programaz y cants,
 ab la seva misa "Queramus Tuum, pastori-
 bus" y sobre tot ab lo motet: "Gloria-
 mus in melius" que cantarem tot l'espírit.

Querrero ab la seva Salve y altres motets;
 Gines Perey, ab lo seu Benedictus, y altres
 y altres donant la nostra tarda de moltes horas.

¡ Ah! Mes moltes que entrarem en
 tan gran manera las nostres coras, y que teniam
 un devany en lo empuent nostre de
 Felip Perrell, que a Madrid y a l'Excarial

fa atterisme hauer a la rassa catalana,
 heu pagut restaurar la memoria de un
 gran cançonista català del segle XVI, ^{de}
 Joan Brocard,
 de la Sen S'Orgell cantant un madrigal
 "Sagetes que amor tira" y "Guays a la Verge"
 escrit en son original en lletra catalana
 y que encara mas s'han arribat a publi-
 car impreses. Lo mestre Pedrell los
 va descobrir de l'Arxibis de un
 manuscrit y l'Orfeo s'encarrega de cercar
 l'unic interpret que ls ha fet sentir

en los tiempos modernos.

Lo madrigal es *Suma elegancia* y *Suma*
virtuosidad tan *Parisotomática*, que parece ser
propia de una *Cart. Voluptuosa*. Los Gais
de la Verge son *Suma ingenuidad* encantadora
Una y a tres maestros una *abaria* de civiliza-
ción ^{artística} que ~~no~~ ^{no} ~~que~~ ^{que} ~~podrá~~ ^{podrá} ~~ser~~ ^{ser} ~~ningún~~ ^{ningún} ~~pequeño~~ ^{pequeño} ~~esperar~~ ^{esperar} *Suma*
cultura ~~de~~ ^{de} ~~los~~ ^{de} ~~maestros~~ ^{maestros} ~~de~~ ^{de} ~~los~~ ^{de} ~~tiempos~~ ^{tiempos} ~~pasados~~ ^{pasados}.

Per no creguem que nos atres entiquem
trentats a cara nostra: no.

Lo monumental *Palestrina* nos es fa-

militar. Ha arribat a vulgaritzar-se tant
 la Mima del "Papa Marcello" que lo publich
 no està content si en lo programa no hi
 veu un tros i altre de la colossal obra
 del nostre "Italià". Sobre tot lo Greco que
 l'"Orfeo", portant las veus blanques de las seuyes.
 retas, canta ab un entusiasme que ~~porta~~^{arriba}
 harten l'paroxisme ~~del entusiasme~~ al
~~seu~~ ^{seu} arribar al "Amen". Nosaltres no podem
 ponderar la de execució; presentada al
 eminent mestre ^{L. M.} Bordes que ~~expone~~ li va

sembler quant la va sentir.

Je n'ai tenu bon jusqu'à la mort de Roland
 de Lassus, mais seulement jels sous motifs;
 sans pour la "Ohr" Oh qu'il bon ces "que" vous
^{à l'origine}
~~convenant~~ en un bel hijau sels nostros prays.
 mas.

~~Del Patriarca de la unissia~~ La J. B.
~~Bach pour ne saluer les Carols, l'œuvre.~~

~~Tot lo motet "Ich laixe dich nicht~~

~~(no't desoo jens)~~ J. B. Bach ~ Jo qu'il de Prijs,

Haydn, Händel, Mozart, Beethoven
 Berlioz. Bordey. sau haura de nostros can-

cents, de Berlioz hem cantat lo gran Requiem
per clar y orquestra.

En Bordè va mantenint, sobriament,
lo dialecte espiritual "Dauvine Puer me
jalet."

J'encare no he pogut parlar dels nostres
extraordinaris campanars d'aquí d'aquí.

Van al cap los mestres Adolphe y Millet
en la música polifònica religiosa.

Diputats tant. Molt del "Chœur d'hommes de la Vierge"
de Béziers.

Dr. J. S. V. R.
M. S.

^{campoch}
~~J'aurais~~ Vos ne parlat de la nostra
 música popular. Aquí en lo tanyris de ~~religiosa~~
~~religiosa~~ para una padre Sir. ~~tanque~~ ~~podrí~~
~~me que~~
~~entrar a parlar de la música profana de gran~~
~~sucess.~~

Lo nostre folk-lore musical es verament
 maravellós. Si no'n poguerem Sir res mes de
 l'òmnia catalana en tindríem prou als
 lo que la cantau las cançons populars. Reculli-
 tas ab amor filial entremesclades, son anuy
 la font mes purissima de las modernas
 cançons.

Ja varem tenir ~~un~~ ~~gran~~ ~~del~~ ~~del~~, un ver precursor
 en aqueixos camins en lo immortal Clavi
 fundador del Orfeony Sobres catalans. Les
 seves obres inspirades en los cants populars
 y en las que's derivaren vers paisatges de la
 nostra terra, s'han cantades per l'Orfeo al ma-
 nerauent.

Ara, ja no's arriba a cancellar ^{un compo-} ~~un compo-~~
 sitor, que's vulgui tenir per catala, que no
 s'inspire en las cançons populars de la nostra
 terra.

Billet, Nicolau, no ga que dirho: Vines
 Noguera, Mas y Senallent, Barera, Jagg
 Altres y altres

sau ja un batalló que van a conquistar la
 gloria per la unificació catalana.

Buen de saber, meutres tant, que los nos-
 tres pactas ay fornecient de pacíficas que
 per si mateixes ya cantau las heroicas de
 la nostra patria. los sentimientos de los nuestros cor.
 Pese tristes que intente are come are queien
 perdut nostre genial pacto ipso Marce

jaciuto Verdaguer que havia cantat després
als nostres cantos. L'Orfeo català li va fer
los funerals antitípics mes apropiats que's pu-
guin pensar. Va cantarshi en lo llocent cantat
à sa memoria lo ~~missa~~ Requiem à sis
vers de Victoria, y després cançons modernes
ab lletra del ^{nostre} gran poeta que acababam de
~~perdre~~.

L'Orfeo català ha pogut cantar
la Novena Sinfonia; cantà un chor
à setze vers de Ricard Straus, "Cap al tart."

z las obras complicadissimas y de extror-
dinaria dificultad d'en Janséguin "La
Batalla de Marignan y l'Anellada".

Ha cantat ~~per~~ la L'aurayació del Sant
graal de Wagner. La Trinta mágica
de Mozart, Obra de Shuman. Mendelssohn
Grieg. Brahms. Cesar Franck, y mes
mes que no vull causarvos. ~~fiuctos~~.

He d'acabar.

L'Orfeo catalá ens ha ensiat per saber
als flamencs y a l'Orfeol Cantorin

22

una abraçada de germinar artístic
i sobre tot a apassion de vosaltres que
tant podíem alegrar-nos.

Lo que'm pogut capir de vostres Mi-
ssius sobre't cult gregari serà la vostra
penyora mes preciosa que'us emportarem
a casa nostra. ^{Nostres som felissos i haur pogut fer sentir}
^{Vos donem grans merces per vostra}

A la llegua voste
en ~~vostre terra~~
aqueix honorable
Congrés

Auilliment. Bruges y Barcelona. Tenen
sentit avey un Mas riu per intercanvi.